

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8To/27/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121011285
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8121011285.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov Mgr. Iva Maruščáka a JUDr. Moniky Halkociovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 16.12.2021, v trestnej veci proti obžalovanému Y. O. pre prečin marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona /ďalej len Tr. zák./ a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 0T/143/2021 zo dňa 26.10.2021, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného Y. O. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 0T/143/2021 zo dňa 26.10.2021 bol obžalovaný Y. O., nar. XX.XX.XXXX P. I., trvale bytom T. XXX/XX, J., uznaný vinným z prečinu ohrozenie pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. a z prečinu marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písmeno d) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

- dňa 18.08.2021 v čase pred 17.45 hod. viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky zn. BMW 530i ev.č. L.-XXXHD v obci Drienov po ul. Žižkova, kde bol hliadkou Obvodného oddelenia PZ Drienov zastavený v súvislosti s nekoordinovanou jazdou motorového vozidla po vozovke z jednej strany na druhú, ako aj z dôvodu nerozsvietených stretávacích svetlometov na motorovom vozidle, kde pri následnej kontrole bol vyzvaný, aby predložil doklady potrebné k vedeniu motorového vozidla, ktoré nepredložil, a taktiež bol vyzvaný, aby sa podrobil dychovej skúške na zistenie požitia alkoholických nápojov pred alebo počas vedenia vozidla, ktorej sa menovaný po zákonom poučení odmietol podrobiť, pričom sa odmietol podrobiť aj lekárskej vyšetreniu spočívajúceho v odbere krvi, pričom následnou lustráciou v policajných evidenciách bolo zistené, že viedol vozidlo v čase, keď mal uložený zákaz činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel, a to trestným rozkazom Okresného súdu Prešov sp. zn. 6T/38/2020 zo dňa 16.06.2020, ktorým mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní 5 rokov a 4 mesiace, pričom toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.07.2020 a trestným rozkazom Okresného súdu Prešov č. k. 0T/98/2020-50 zo dňa 10.07.2020, ktorým mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní 4 roky a 8 mesiacov, pričom toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom 10.07.2020.

Za to mu bol uložený podľa § 348 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., s poukazom na § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 16 (šestnásť) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol obžalovaný pre výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Tr. zák. bol obžalovanému uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na doživotie.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný odvolanie, ktoré písomne v zákonnej lehote prostredníctvom svojho obhajcu odôvodnil tým, že podľa jeho názoru napadnuté uznesenie nenapĺňa účel trestu, ktorý je vyjadrený v § 34 ods. 3 Tr. zák., lebo v jeho prípade výmera a druh trestu je postihom aj pre rodinu, a to z toto dôvodu, že má tri deti vo veku 6 rokov, 15 rokov a 19 rokov, na ktorých výživu je povinný prispievať,

má voči ním súdom určenú vyživovaciu povinnosť a zúčastňujú sa na výchovnovzdelávacom procese. Poukazoval na to, že súdom určené výživné prevyšuje sumu 500,- eur, čo je pomerne vysoká čiastka, ktorá by počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody deťom chýbala, či už pri ich elementárnych alebo školských potrebách, keďže každé z detí navštevuje školu, čo svojím spôsobom zvyšuje potrebu, aby sa o nich staral a plnil si svoju vyživovaciu povinnosť, čo počas výkonu trestu odňatia slobody nebude v jeho možnostiach a schopnostiach. Bližšie k tomu dodal, že počas výkonu trestu odňatia slobody, t. j. po dobu 16 mesiacov, ak by nebol podmienčne prepustený na slobodu, bude celkové výživné, ktoré by mal uhrádzať, predstavovať sumu viac ako 8.000,- eur, čo predstavuje značne vysokú čiastku, ktorá môže mať negatívny dopad na všestranný vývin detí, pričom on pred spáchaním skutku pracoval ako živnostník a následne plánoval nastúpiť do pracovného pomeru, aby dokázal uspokojovať základné potreby. Okrem toho, podľa obžalovaného, sú v jeho prípade splnené podmienky aj pre uloženie iného, tzv. alternatívneho trestu, namiesto trestu odňatia slobody, a to aj s prihliadnutím na zásadu ultima ratio. V podstate vzhľadom na uvedené obžalovaný navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok vo výroku o treste a vo veci sám rozhodol.

Na základe takto podaného odvolania postupoval krajský súd v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku /ďalej len Tr. por./, podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytkávané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v prejednávanej veci, keďže obžalovaný urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. a bol poučený podľa § 257 ods. 5 Tr. por., len pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. a nezistiac také chyby dospel k záveru, že výrok o treste bol výsledkom správneho postupu konania, bol odôvodnený a zákonný. Súdom prvého stupňa uložený trest považoval odvolací súd za trest primeraný.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, ktoré skutočnosti vzal súd prvého stupňa do úvahy pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu. Plynie z neho, že pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu vychádzal z rozhodných okolností uvedených v § 34 ods. 4 Tr. zák., pričom prihliadol najmä na spôsob spáchania skutku a jeho následok, zavinenie, osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti jeho nápravy, ako aj na pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností v súlade s citovaným § 38 ods. 2 Tr. zák., pričom skutočnosť, že obžalovaný sa k skutku priznal a tento oľutoval, považoval za poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. a skutočnosť, že spáchal dva trestné činy považoval za priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák.. Z uvedeného okresnému súdu vyplynul vyrovnaný pomer a záver, že trest uložený v hornej tretine trestnej sadzby je primeraný vzhľadom na to, že obžalovaný sa trestných činov ohrozenia pod vplyvom návykovej látky dopustil aj v mesiaci máj 2020, v mesiaci apríl 2020, ako aj v mesiaci júl 2020, pričom ani hrozba premeny podmienkových trestov nespôsobilá uňho nápravu a nápravu nespôsobil ani vykonaný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov, keď osem dní po výkone tohto trestu sa opätovne dopustil tejto trestnej činnosti. O spôsobe výkonu trestu odňatia slobody rozhodol na podklade toho, že obžalovaný bol v prechádzajúcich 10 rokoch vo výkone trestu, a to práve pre trestný čin ohrozenia pod vplyvmi návykovej látky, a tak okresný súd nemal zato, že by zaradenie páchatel'a do iného stupňa stráženia bolo preňho výhodnejšie. Pri ukladaní trestu zákazu činnosti okresný súd vychádzal z toho, že obžalovaný bol už dvakrát pre trestný čin odsúdený, a tak považoval za svoju povinnosť v zmysle § 61 ods. 5 Tr. zák. uložiť obžalovanému trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na doživotie.

V súlade so zásadou uvedenou v § 31 ods. 1, 2 Tr. zák., trest je právnym následkom spáchaného trestného činu, je to ujma na osobnej slobode, majetkových alebo iných právach odsúdeného, ktorú môže uložiť páchatel'ovi len súd podľa tohto zákona za spáchaný trestný čin. Trest samotný, spočívajúci v obmedzení osobnej slobody nepochybne predstavuje zásah do dovtedajšej úrovne psychického vývoja obvineného ako človeka o to viac, keď dovtedy viedol riadny život. Preto je namieste ukladať trest podľa zásad stanovených Trestným zákonom sledujúc účel trestu a ukladať trest primeraný.

V zmysle ustanovenia § 34 Tr. zák., trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Páchatel'ovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby

trestu odňatia slobody. Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Okrem toho, hľadiská, na ktoré súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery najmä prihliada, sú vo všeobecnosti podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Z predloženého spisu vyplynulo, že okresný súd vyhlásenie obžalovaného Y. O., že je vinný zo žalovaného skutku, prijal. Následne v rámci dokazovania, s prihliadnutím na predmet podaného odvolania, tak pokračoval dokazovaním súvisiacim s výrokom o treste.

Z evidenčnej karty vodiča vyplývajú dva záznamy o priestupkoch v cestnej doprave, a to zo dňa 13.09.2006 a zo dňa 20.08.2007, za ktorý mu bol okrem pokuty uložený aj zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na 20 mesiacov.

Z odpisu registra trestov zo dňa 26.10.2021 vyplýva, že obžalovaný má dva zahladené odsúdenia v súvislosti s majetkovou trestnou činnosťou. Vo vzťahu k povahe predmetného prípadu je osobitne dôležité poukázať na to, že za skutok spáchaný dňa 23.05.2020 bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Prešov sp. zn. 0T/55/2020 zo dňa 25.05.2020, právoplatným dňa 25.05.2020 za prečin ohrozenie pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu na 2 roky a trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na 3 roky, pričom výrok o treste bol trestným rozkazom Okresného súdu Prešov sp. zn. 6T/38/202 zo dňa 16.06.2020, právoplatným dňa 16.06.2020, zrušený a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu 28 mesiacov, ktorá po započítaní predchádzajúcej skúšobnej doby začala plynúť 26.05.2020 a mala by uplynúť 26.09.2022 a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na 5 rokov a 4 mesiace, s tým, že znova išlo o odsúdenie za prečin ohrozenie pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., ktorý spáchal 08.04.2020. Podľa evidenčnej karty vodiča je držiteľom vodičského oprávnenia skupiny B od 31.08.1992.

Dňa 08.07.2020 pritom spáchal znova prečin ohrozenie pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., za ktorý bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Prešov sp. zn. 0T/98/2020 zo dňa 10.07.2020, právoplatným dňa 10.07.2020. Obžalovanému bol uložený už trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, ktorý vykonal dňa 10.08.2021. a bol mu uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na 4 roky a 8 mesiacov.

Napriek tomu už 18.08.2021, teda krátko po výkone tohto trestu odňatia slobody, znova spáchal, a to už predmetné dva prečiny, dokonca popri prečine ohrozenie pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. aj prečin marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák.. Možno k tomu dodať, že predmetné skutky a predmetné úmyselné prečiny v cestnej premávke spáchal aj počas plynutia vyššie uvedenej skúšobnej doby.

Konal teda v tzv. špeciálnej recidíve, keďže spáchal znova povahovo aj rovnaký trestný čin, než za aký už bol právoplatne odsúdený a dokonca, za aký aj vykonal uložený trest odňatia slobody v ústave na výkon tohto trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Každý prípad súd posudzuje samostatne, nezávisle a nestranne, pričom zohľadňuje špecifiká prípadu a dôkazy a z nich vyplývajúce skutočnosti hodnotí postupom podľa § 2 ods. 12 Tr. por.. Aj v tomto prípade bolo namieste zohľadniť také skutočnosti, vrátane skutočností týkajúcich sa osoby obžalovaného. Predovšetkým obžalovaný, hoci mu bol opakovane uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov, odignoroval tieto zákazy, opakovane sa ako účastník cestnej premávky správal tak, že ohrozoval plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky už nekoordinovanou jazdou motorového vozidla po vozovke z jednej strany na druhú bez toho, aby mal rozsvietené stretávacie svetlomety na motorovom vozidle až do tej miery, že musel byť v takej nebezpečnej jazde zastavený zásahom polície. Nemožno prehliadnuť vysokú mieru nedisciplinovanosti obžalovaného, keďže bezdôvodne, hoci zo svojej vlastnej minulosti vedel, že je jeho povinnosťou podrobiť sa kontrole na požitie alkoholických nápojov v dychu i krvi, sa takej kontrole vyhol.

Nespôsobilý vodič je už vo všeobecnosti výrazným nebezpečenstvom pre bezpečnosť cestnej premávky. V danom prípade o to viac, že v osobe obžalovaného ide o špeciálneho recidivistu, ktorý len za roky 2020 a 2021 opakovane závažným spôsobom porušuje svoje vodičské povinnosti a ignoruje opakovane ukladané dočasné zákazy vedenia motorových vozidiel.

Práve takáto nezodpovednosť výrazne zvyšuje závažnosť trestného činu obžalovaného a s ohľadom na jeho trestnú minulosť vyžaduje pôsobiť trestom odňatia slobody nepodmienečným spôsobom a vo výmere presahujúcej polovicu trestnej sadzby. Len o dva mesiace takéhoto navýšenia je skôr namieste považovať za mierny trest, no vzhľadom na absenciu odvolania podaného v neprospech obžalovaného čo do trestu, nebol zákonný priestor na sprísnenie výmery trestu odňatia slobody.

K odvolacím dôvodom treba ešte dodať, že pokiaľ obžalovaný spácha úmyselný trestný čin v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, či výrazne krátko po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody podmiennečného prepustenia, ide o závažnú skutočnosť, ktorá má dôsledky nielen vo vzťahu k predchádzajúcemu prípadu, v ktorom mu Trestný zákon a súd umožnil nevykonávať trest odňatia slobody priamo /či celý trest alebo časť trestu/, ale má aj dôsledky pri postihu v trestnej veci, v ktorej znova spáchal trestný čin. Osobitne je to výrazné práve pri recidíve, teda pri opätovnom spáchaní úmyselného trestného činu po trestnom postihu za spáchanie úmyselného trestného činu /navyše v uloženej skúšobnej dobe/. Tento dôsledok je zvýraznený v ustanovení § 49 ods. 2 Tr. zák., ktorý vylučuje podmiennečný odklad výkonu trestu odňatia slobody, a teda v prípade ukladania trestu odňatia slobody vlastne pripúšťa len uloženie tohto druhu trestu spojeného s výkonom trestu príslušným spôsobom v ústave na výkon trestu odňatia slobody.

V danom prípade ani odvolací súd nezistil, že by v súlade s účelom trestu bolo ukladanie niektorého z tzv. alternatívnych druhov trestu. Odkazovať na užitie zásady ultima ratio v tomto prípade je právne irelevantné, nakoľko závažnosť spáchaných prečinov je výrazne vysoká práve vzhľadom na špeciálnu recidívu obžalovaného, na ktorého sa doposiaľ, zjavne neúčelne, pôsobilo len miernejšími prostriedkami trestania a ktorý sa trestnej činnosti dopúšťal napriek pomerom, na ktoré už v podanom odvolaní odkazoval, vzhľadom na spôsobený následok, spôsob a okolnosti trestnej činnosti, na priamy úmysel obžalovaného a jeho ľahkovážny motív v spojení s výrazne ohrozenou možnosťou jeho nápravy.

Po tomto postupe a po zohľadnení osoby obžalovaného, krajský súd dospel k záveru, že primeraným trestom vzhľadom na vzhľadom na jeho kritický vzťah k vlastnej trestnej činnosti prezentovaný obžalovaný v podobe vyhlásenia o vine a vzhľadom na vyjadrenie úprimnej ľútosť, jeho pomery a po zohľadnení vyrovnaného pomeru poľahčujúcej a priťažujúcej okolnosti, je úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov odôvodneným, zákonným, primeraným. Je zjavné, že obžalovaný pri páchaní trestnej činnosti vedel o svojich pomeroch, na ktoré poukazoval v podanom odvolaní, no táto vedomosť mu nijako nezabránila v páchaní úmyselnej trestnej činnosti. Možno k tomu už len dodať, že zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov a príslušné vykonávacie predpisy umožňujú zamestnávanie odsúdených, a teda aj získavanie pracovnej odmeny, z ktorej si odsúdení môžu zlepšiť plnenie svojich zákonných povinností, vrátane vyživovacej povinnosti voči deťom.

Súd prvého stupňa, podľa názoru krajského súdu, odôvodnene a zákonne tak, ako v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, dospel k výroku o spôsobe výkonu uloženého úhrnného trestu odňatia slobody, a tak na toto odôvodnenie krajský súd v plnom rozsahu odkazuje.

Skúsenosti získané pri sledovaní účinnosti jednotlivých trestov ukladaných za trestné činy v doprave ukazujú, že trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá patrí k najúčinnjším prostriedkom ochrany bezpečnosti v cestnej doprave, hlavne pred osobami zneužívajúcimi alkohol v súvislosti s výkonom činnosti vodiča motorového vozidla. Obžalovaný sa pritom už v minulosti ukázal ako nedisciplinovaný vodič, pričom v prejednávanej veci opakovane konal ako vodič, ktorý si svoju vodičskú nespôsobilosť zjavne privodil sám a dobrovoľne úmyselnou trestnou činnosťou až do tej miery, že preukázal, že zákazy činnosti ukladané len dočasne nie sú v súlade s účelom trestu, a že jeho konanie nevedie k inému právnomu záveru, ako k uloženiu trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov uplatnením zásady „trikrát a dost“.

Táto zásada je vyjadrená v ustanovení § 61 ods. 5 Tr. zák., podľa ktorého, súd uloží trest zákazu činnosti na doživotie, ak odsudzuje páchatel'a za trestný čin a) ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, hoci už bol za taký trestný čin, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, dvakrát odsúdený, alebo b) usmrtenia podľa § 149 ods. 4 alebo 5, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku.

Skutkové zistenia súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu odôvodnili právny záver, že obžalovaný Y. O. v predmetnej veci spáchal aj trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Tr. zák., ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, hoci už bol za taký trestný čin dvakrát odsúdený.

Prístup obžalovaného k dodržiavaniu pravidiel cestnej premávky mal teda spoločensky výrazne nepriaznivý trend. Okresný súd obžalovanému preto, podľa názoru krajského súdu, správne uložil zákaz činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na doživotie. Len na doplnenie k tomu možno dodať, že zákon by uloženie takého trestu vyžadoval aj v prípade, že by v niektorom z takých predchádzajúcich odsúdení došlo k zahladeniu odsúdenia /§ 61 ods. 7 Tr. zák./.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.